

проживання біля великих промислових підприємств, надлишкова вага і ожиріння, часті загально-соматичні захворювання, тривалий прийом лікарських препаратів, незбалансоване харчування, дефіцит місцевих неспецифічних факторів захисту пародонту, посилення активності радикально-окислювальних процесів і зниження активності антиоксидантної системи, аналіз цих факторів ризику свідчить про різну ступінь впливу їх на розвиток пародонтиту і гінгівітів.

Подана інформація про розповсюдженість, структуру і фактори ризику виникнення запальних захворювань пародонту населення великого міста з несприятливою екологічною ситуацією, яка була одержана методом суцільного вибіркового епідеміологічного обстеження надає найбільш повне уявлення про цю патологію і є основою для розробки науково-обгрунтованих лікувально-профілактичних заходів.

СТРУКТУРНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПУЛЬПИ ЗУБІВ ПРИ ГОСТРОМУ ЗАПАЛЕННІ

В.М.Петрушанко

Українська медична стоматологічна академія, м.Полтава

Гостре запалення пульпи з однією із форм уражень, при яких зміни, що виникають у сполучно'єднувальної тканині зуба, носять, як правило, зворотній характер.

Метою нашого дослідження стало вивчення морфологічних змін у пульпі в умовах гострого її запалення. Електронномікроскопічні спостереження проводились 15 зубів, видалених по ортопедичним та ортодонтичним показникам. Контролем являлась пульпа інтактних зубів.

Дослідження виявили, що в центральних відділах пульпи внаслідок гідратації основної речовини спостерігаються зміни в клітинах сполучно'єднувальної тканини, особливо фібробластах. Ядра їх набувають витягнутої форми з крайовим розщепленням хроматину, проходить розширення перінуклеарного простору.

Цистерни цитоплазматичної сітки розширені, мітохондрії набрякли, кристи зруйновані. В значній мірі страждають одонтобласти. Порушуються безперервність одонтобластичного шару за рахунок розширення інтерцелілярних "каналів". В самих одонтобластах спостерігаються признаки гідротичної дистрофії. Зміни в структурі транспортних комунікацій, які використовуються для переміщення крові і інтерстиціальної рідини, призводять до порушення рідинного балансу в пульпі.

Таким чином, проведенні спостереження показали особливості функціональних та морфологічних змін при гострому запаленні. Одержані дані свідчать про можливість ліквідації гострого запалення при використанні лікувальних речовин.